

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Készítő: ... 10 kr.
Feltétel: ... 5 " "
Negyedévre: ... 2 " 50 "
Egy órára: ... 1 " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Negy hasabok petit sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzetű iratoknak alkú szerinti jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beajutást 30 kr.

A függetlenségi párt manifestuma.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt az 1848-iki alkotások ötvenéves emlékeztetének napjára, márczius 15-ére, a következő szöveget intézi a magyar nemzethez:

Ötven esztendeje annak, a mikor nemzetünk újra született s újra alkotta Magyarországot s újra szervezte az ország intézményeit.

Egyesítette Erdélyt az anyaországgal s megteremtette háromszáz éves szakadás után a magyar birodalmat, a mint az az Árpádok és Hunyadiak dicső korában fennállott.

Megszüntette Ausztria erőszakos gyámkodását s Magyarországot újra beiktatta régi fényes helyére, a szabad és független államok sorába.

Józan korlátok közé szorította a királyi hatalom jogait s a nemzetnek minden szükséges jogát megalkotta arra, hogy adót, közterhet, katonát, háborút a nemzet akarata nélkül ránk róni ne lehessen.

Minden egyháznak és minden nemzetiségnek megadta azt a szabadságot, mely azok felvirágozására szükséges volt s mely az állam erejét meg nem béníthatta.

Nagy és dicső alkotások ezek!

De nagyobbak és dicsőbbek azok, melyeket a népnek szabadságáért, mindnyájunk jólétéért és boldogságáért teremtett.

Ötven esztendő előtt csak a nemes ember volt szabad — és csak a nemes embert ismerték el magyar nemzetnek.

De ma ötven esztendeje szabadabbá lett az ember s nemessé és magyar nemzeté a jobbágy, az iparos, a munkás, s erős joga, egyenlő törvénye s édes hazája lett Magyarország mindenkinek születési, vallási és nemzetiségi különbség nélkül.

Szabaddá lett a föld, az ipar, a munka és a vállalkozás. Elmúltak azok rossz törvények és vad szokások, azok a czehék és szabadalmak, melyek csak pártfogásból engedték meg a kenyérkeresetet.

Megszűnt a szolgaság, a robot, az uraság dolga, az erőszakos katonafogdosás s ezentúl nem attól függött az emberi méltóság, ki milyen szülőktől származott.

Egyenlő lett a törvény mindenkire s egyenlő lett a törvény előtt mindenki. Adó és közteher alól nem lett kiváltsága senkinek.

Igaz alkotmánya lett a magyar nemzetnek, A kormány tagjai felelősek.

Köztisztviselővé lehet mindenki. Az országgyűlés tagjainak megválasztásában joggal határoz mindenki, nemcsak a régi nemes. Ötvenéves szavazat helyett egy millió honpolgár szavazata választja a képviselőt.

Ezeket tervezte, ezeket határozta, ezeket alkotta ötven év alatt a törvényhozás bölcsesége.

Önérzettel, dicsőség tudatával s mélyeség hála érzetével emlékezünk 1848-ra.

Hála érzetével azon dicső ősökre is, kik a nemesség szűk körében születve, lemondtak kiváltságukról, s a szabadságot önként megosztották az elnyomott jobbágyok millióival.

Igy született újra édes hazánk, imádott magyar nemzetünk. Ily fenséges alakban lépett be újra a magyar birodalom a művelt és szabad államok sorába.

Márczius 15-ének napja volt az új-jászületés napja.

Megemlékezzünk e napon a múlttól, hogy annak gyászából és dicsőségéből tanulságot és honfírzeteket gyűjtsünk a jelenre!

Megemlékezzünk e napon a jövődőről, hogy azoknak számára, a kik utánunk következnek, dicsőbb és boldogabb Magyarországot hagyassunk örökségül.

Az ősök minden igyekezetének nem lett sikere. Minden reményeségünk be nem teljesedett. A királyok, a kormányok és a törvényhozások nem mindig voltak bölcsök és önzetlenek s gyakorta jobban törekedtek a hatalomra, mint nemzetünk boldogságára.

Sok csorbája van ma is még a szabadságnak, sok el nem ismert igazsága az ország munkásosztályának és földművelő népének, sok gyöngeség, sok tévedés és sok konokság uralkodik még most is azok fölött, kiknek kezükben a hatalom a segítségres kik ezt a hatalmat nem jól gyakorolják.

De emlékezzünk 1848-ra! A hű emlékezésből megszületik majd ez az elszántság s az a fenséges erény, mely megtölté őseink lelkét akkor s mely a 48-iki alkotásokra vezetett.

Ez az elszántság és az az erény javítja majd meg jelenünket s teszi dicsővé jövődönket.

Dicsőség a multnak! Örök életédes hazánknak!

Kelt az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártnak Budapestén 1898. évi márczius 9-én tartott ülésében.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt.

POLGÁRTÁRSÁK!

A haza minden hű fiának szíve megdöbben, ha

1848-RA,

történetünk ez egyik legdicsőbb korszakára emlékezik.

Mesés hőstettek hirdették akkoron az egész világnak a magyar nemzet feltámadását s a gondviselés kegyelméből tündöklő nagy szellemek utmutatása szerint vetette meg a nemzet jövődő nagyságának erkölcsi és jogi alapját.

Az átalakulást az alapvetés e nagy munkájának ötvenedik évfordulóját megülni készül az idén az egész ország.

Mindnyájan egyetértünk abban, hogy ennek az ünnepnek a multak nagyságához, jövődönk reményeihez, a magyar névhez méltóan kell lezajlania!

Polgártársak! Városunk törvényhatósági bizottsága f. évi február hó 18-án tartott rendkívüli közgyűlésében 70. szám alatt hozott határozatával kimondotta, hogy — városunk közönsége az 1848-iki törvényhozás 50 dik évfordulóját f. évi márczius hó 15-én megünnepli.

Am mindnyájan tudjuk, hogy nem elég a hatóság minden fáradozása, ha azt a napot a polgárság lelkesedése nem avatja nemzeti ünnepé.

Ezért fordulunk jelen szövegünkkel hozzátok, kérni e város minden polgárát, hogy a hatóságot hazafias törekvésében tölthetően támogassa.

Hadd lássa a világ, hogy miképpen becsüli meg multját és miképpen bizik jövőjében a magyar!

Polgártársak! A nagy nap emlékének ünnepén, f. évi **márczius hó 15-én**, diszitsétek és lobogózzatok fel házaitekát, üzleteiteket zárjátok be s a rendezendő ünnepélyeket részvételek és nemes lelkesedéseitek által emeljétek és végül az ünnepély estéjén világossítsatok ki házaitek ablakait.

A multak kegyelete a jövődő biztosítása!

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának, 1898. évi márczius hó 1-én tartott üléséből.

ALBACH GÉZA,
polgármester.

Ime lenyomatjuk mi is ezt a fehérvást, mely szombat óta ott ékeskedik **Kolozsvár** városa valamennyi lapjának élén s minden utcza sarkán, be van vésvé minden polgárának szívébe, ahol nemes, magasztos eszméket gerjesztve fel szunnyadó álmaikból, egy 24 óra múlva a félszázad előtt valóhoz hasonlatos lelkesedéssel fog kitörni az Erdélynek Magyarországgal való uniója, a 12 pont utolsója emlékeztetére.

Pirul arcunk a szegénytől, pirul a meghunyászkodás kendőzésének gyalázatától, mikor arra gondolunk, hogy Debreczen városa még mult évi novemberben utatitást adott a tanácsnak a 48-iki események megünneplése iránt leendő javaslatlételre és még a mai napig meg sem mozdult ebben a kérdésben!

Mert az a bizalmas suttyogás, a melyet hébe-korba nagy titokban véghez vittek és a melynek az eredménye ma is anyoyi mindössze, hogy nagy kegyesen feltűzik a nemzeti zászlót, az ünnepi előadást a színházban nemcsak be nem tiltják, hanem még el is mennek megnezni a Hadak utját, bizonyára az emberi kíváncsiság vitte rá a lelkiüket, elmennek a m á s o k ünnepéyre is, mert hiszen azokban a másokban van annyi jó lélek, hogy megkönyörülnek a szegény tanácsos s meghívják őket, a kiknek különben nem is volna hol ünnepelni!

Ünnepel az ev. ref., ünnepel az ág. ev egyház, mindkét izr. hitközség, ünnepel a főiskola, annak ifjusága, sőt mi több, ünnepelnek a főgazgató rendelkezése alatt álló középiskolák is, mert G e r e s i Kálmán a Debreczen felszólalása után visszavonta azt a rendeletét, mely szerint márc. 15-én csak szabad nap legyen, de iskolai ünnep nem, ünnepel mindenki, csak egy nem ünnepel: maga a város, a polgárság!

Számoljunk le, mielőtt az ünneplés perczé megerkezik, akkor ne rontsuk le a harmóniát, amelyeket majd az egyik rész lelkesedése a másiknak némaságával alkotni fog, számoljunk le minden tényezővel még ma, az ünnep előtt!

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Arany lakodalom.

(Látványos színmű 8 képben. Írták: B e ő t h y László és R á k o s i Viktor. — Zenéjét szerzette F e k e t e József. Először színi került 1898. dec. 12-én a Magyar Színházban.)

... A históriát szívesen hallgatja a gyermek. Örömmel beszél az öreg ... De a históriát, a magyar történetet rendszeren a Kis Tükörből tanulja a gyermek. És amit hall, amit olvas, az csak halvány sejtelem előtte. Doboz a szíve, működik lázasan a kicsi fantáziája, tudja, hogy nagy volt hajdan a magyar, de azt a nagyságot látni nem láthatja. Talán még akkor sem látta, ha párhuzamot tudna vonni a mi és a régeimúlt tegnap között. És felő egy kishitű generáció. Pedig van a kishitű-ég ellen gyógyszer. Mutassatok meg neki azokat, akik akkor éltek, a mikor nagy volt a magyar, vezessétek el őket oda, ahol küzdöttek, ahol vérüket ontották. Tanítók, mesterek, apak és nagyszüjék mutassatok meg kicsi fiatloknak, apró leányaitoknak az Aranylakodalmat.

Az Aranylakodalom főpróbáján történt. Művészek, írók színésznők és színészek voltak jelen. Az 5-ik kép után Jászay Mari, a Nemzeti Színház nagy tragikája megfogta Beöthy Lászlót és könyözve gratulált neki, majd így szólt:

Ez egy isteni darab. — Oh, ha én is játszhatnék benne, ... Bezzeg nálunk a Nem-

Rosszul mondtuk az imént, nemcsak a város és a polgárság nem fog ünnepelni, van még egy testület s ez a katonaság! Ők szegények nem tehetnek róla, ők nem a maguk emberei, ők úgy tánczolnak, amint más füttyől, nem csoda hát, ha nem ünnepelnek, mikor a kormány sem ünnepel, csoda-e, hogy nem engedik meg a színházban a szereplést a zenekarnak, mikor Debreczen sz. kir. város tanácsa még a közgyűlési határozat parancsát is a füle mellett engedte elrepülni csak azért, mert a főispán úgy akarta, holott a polgármesterét ez a nap tette 50 évvel ezelőtt veres pantlikás kapitányává!

Bizony Isten még csak rossz néven sem tudjuk venni a katonaságtól.

Nem ünnepel továbbá minden nemzeti szín kokárda viselése mellett sem a debreczeni róm. kath. egyház, — bizonyára azért, mert ez a nap volt, amely kivívta a vallásfelekezetek egyenjogositását, elkesszük emlékül, — hátha még jó lesz valamikor elővenni.

Debreczen városháza omolj össze ezen az éjszakán, ne lásd meg a különbséget a holnapi napon, hogy miév váltál ötven év alatt.

Akkor a magyar nemzet imádott bálványá beszélt e város polgársága ebből az ablakból, amelyet ma egy olyan márványtábla takar el a betörekvő napnak fénye elől, amely egyenes arculcsapása magyar állami létünknek, alkotmányunknak és törvényeinknek!

Nem ünnepelnek az állami hivatalok, mert azok el vannak merülve a Bánffy Dezső nagyságának a bámulásában és nem veszik észre, hogy körülöttök egy lelkes nemzet áll amelynek azonban csak ifjusága az innozar, aki nyíltan meri lobogtatni zászlaját s a polgárság legfeljebb, — ha hozzácsatlakozik!

Epen ezért ne is világítsunk: nincs annál borzasztóbb, mintha a fényben uszó háztengerben minden harmadik ház feketén marad. Holnap pedig így volna.

zetiben nem lesz semmi márc. 15-én. Vigyáznak, hogy egy szellő se jöjjön be. De miért nem adtak be ezt a darabot a Nemzetinek mondja ...

— ?
— Ja tudom már ... Ott nem szabad ... — Meg aztán másra kell ott a pénz ...

Ez a párbeszéd úgy hiszem, elég kritika. Sőt több is, mint a mennyit mondani akartam. Kritika a darabról és kritika egyszersmind a Nemzeti Színházról is. Jászainak az Aranylakodalomról mondott kritikáját osztjuk mi is. Ami a Nemzeti Színházról illeti, arról mi többet tudnánk mondani. Az a közönség, a mely végig nezte az első előadást, szintén istennek találta a darabot mint Jászai, a művész és könyözött mint Jászai Mari asszony, a nező. Igaz, hogy ő másért is könyözött.

Koltay Jenő (Molnár) altábornagy arany lakodalmat ünnepli feleségével, Katalinnal (Hetyei Aranka.) Az unokák kérésére elmondják az ő mézesheiteik történetét. Halk zene hangjai mellett áttaszó, majd sürü fatyol függöny ereszkedik le és a budai var egy terén látjuk körül szürke, kopott, földszintes és emleletes házakkal Mozgalmas kép. — Magyar ruhás fiatal emberek, uriaszonyok, kékmándis parasztlak járnak-kelenek. Az osztrák katonák szigorú parancsot kapnak, hogy aki azt mondja: „éljen a szabad-ág!”, azt löjje le. De a nagytömegetől maga Koltay Jenő, cs. és kir.

Ünnepeljünk szépen, méltóságosan, léleken és igazságban — s akik nem ünnepelnek, azokkal számoljunk le!

Kohányi Gyula.

A holnapi istentiszteletek.

Az ág. ev. templomban holnap d. e. 10 órakor egyh. beszédet tart Materny főesperes.

Az 50 éves évforduló alkalmából a debreczeni autonom orth. izr. hitközség pástikózi templomban holnap reggeli 6 órakor hálaadó istentiszteleti emlékünneplést tartatik, melyre a hívők ezuton is meghivatnak.

Márczius 15-ike a nagyváradi-utcai izr. templomban.

Holnap d. e. 9 órakor megtartandó ünnepély műsora a következő:

1. Bevezető ima.
2. A 118. zs. recitálása.
3. A 107. zs. recitálása.
4. »Hymnus« éneklés a helyb. izr. elemiiskola növendékei.
4. Alkalmi szonoklat és ima, elmondja ft. Krausz Vilmos főrabbi.
6. Imá a király- és hazáért.
7. »Szózat« éneklés a helyb. izr. elemiiskola növendékei.

Az elemi iskola részéről az ünnepély folytatása a hitk. elemi iskolájában lesz d. e. 10 órakor.

Mely ünnepélyes istentiszteletre és iskolai ünnepélyre a hitk. t. cz. tagjai és a nagy közönség meghivatnak.

*
Az ev. ref. tanítóképzései ifjuság a márczius 15-iki nagy eseményeket a következő programmal fogja megünnepleni:

1. »Hymnus« Erkel F-től előadja az ifjusági énekkar.
2. »Megnyitó beszéd« tartja a tanítókepző irodalmi tanára.
2. »Nemzeti dal.« Petőfi Sándortól szavalja Bandár Miklós 3 tk.
4. »Riadó« Rudassy L-től előadja az ifjusági énekkar.
5. »Emlékbeszéd« írta és felolvassa Kiss József 4. th.
6. »Márczius 15-ke« Somogyi J-től előadja az ifjusági énekkar.
7. »Márczius 15-kei Jánosi Zoltántól szavalja Tömöri Jenő 3. tk.
8. »Szózat« Egressytől. előadja az ifjusági énekkar.

hadnagy is megretten. A mikor pedig észreveszi, hogy a márcziusi ifjuság között az 5 Katalinja is ott van, már-már a »kotelesség« győz a »becsület« előtt, a mikor egy segéd-tiszt jelenti:

— A helytartó tanács rendeletéből M i c h a e l Tanácsis fogoly azonnal szabadon bocsátandó!

Faklyásmenet között viszik a darócruhás T á n c s i c s o t, a nép a marseillaisi énekl.

A képviselő üléstermének az előcsarnokában játszódik le a 3-ik kép. Bodó (Balla) huszárhadnagy rossz híreket hozott a Dunántulról, majd Krausz bácsi (Sziklai) rohan be. Bemutatja magát Bodónak, mint a magyarok főfő-pionját.

Elmondja a kalandjait, majd irást vesz elő a botja fejből, a hajából, a ruhája béleléséből. Bent a képviselőházban Kossuth (a kiról a színpapon csak mint »A kormányzó« van szó) beszél:

— Uram! Midőn a szöszékre lépek hogy önöket felhívjam, mentsek meg a hazát, e Perenek irtozatos nagyszerű-ége szorítva hat keblemre.

A ketszáz u j o n e z kérésére lelkesen kiáltják:

— Megadjuk! Megadjuk!

Ezalatt az előcsarnokban a pesti nők várnak, a kik a kormányzónak aranytollat akarnak átnyujtani. Katalin meghallja Bodótól, hogy Koltay Jenő hősi halált halt a házaért. A fájdalomtól lesújtva mondja:

Az ünnepély márczius 15-én este 5 órakor kezdődik az akadémia VI termébea mely ünnepélyre a mélyen tisztelt közönséget ez uton is van szerencsénk meghívni.

Rendezőség.

A mi ünnepünk.

Irta: **Gondy Károly.**

Rohonczy képviselő azt hangoztatta utolsó beszédjében, hogy: ne szaporítsuk az ünnepet, úgy is bővében vagyunk, inkább dolgozzunk többet... hiába is visszük a várpalotába hódolatunkat, szívünk csak nem lesz ott...

De azért a képviselők nagyobb része szívesen fogja a dísz ruháját... a molylók repkednek, de a b a b o k a prémben maradnak, azt semmiféle Zacherlin ki nem írja.

Ünnepelni bármikor, bárkinél, az még nem baj ünnepélyt rendezni, bármely jótékony célra és ráfizetni, hát még az sem oly nagy baj; de hogy az országos képviselők zöme soha a képviselt nemzetével ne legyen egy akaratlan és a városi Tanács is folyton a lakossággal újat huzzon: az már nagy baj. Itt hat nem is annyira a tanács, mint a főispán a hibás, ki mint a süket, csak felülről várja az intést.

Mi egy cséppel sem csodálkozunk, ha a nemzeti bizalomból kiemelkedett, de vele viszályló nagy urak folyton párbajoznak, ha csupán a maguk jóvoltukra törekednek, de viszont az urak se csodálkozzanak, ha néha reauva a sok komédiára a nép is lázongani kezd.

Nem elég, hogy a maguk multságukra egyre zsebelik a népet, hát még abba is bele szólnak, ha egyszer a maga kedve és zsebe szerint ünnepelni óhajt?

Martius Iduskája: e nép eszményképe, nagy eszményének ragyogóan kiinduló napja volt és marad.

Göthe Faust megírja, nem azt a napot jegyezte főképp naplójába, mikor halhatatlan nagy művét bevezette, de előtte az a nap volt emlékezetes, midőn késő este egy korcsmába bekopogtatott s egy gyönyörű parasztlány nyitotta az ajtót s őt kiszolgált. ebben látta meg a születendő Margarétáját.

A menny es pokol összes kinjait olvasta a szemérmes kis teremtes lesütött szeméből. Ez volt az az egyszerű származású kis leány,

a miért átkozta sorsát, hogy tudónak és nem parasztlégénynek született ő volt az, ki őt az égbe ragadta és vele mindent átértet az első percztől kezdve mint ember itt a földön érezhet és szenvedhet.

A nemzet történelmében ez április 11-ike (ez sem az igazi) örök emlékezetes, ha nem kellett volna a pusionált alkotmányunkért még szentesítés után is, véres harcra kelnünk. Hiszen mi azt nem ingyen kaptuk: drága véren és pénzen szereztük meg és egyuttal kimutatuk egyszer s mindenkorra hogy: mi erősebbek vagyunk, mint Ausztria összes népei mi legimponánsabb pontja vagyunk az öszmönarchának, hogy mi nekünk szavunk van és lesz a kormányzatban.

A gyönyörű szemérmes szűz megjelenése s a Szabadság kiindulása Márczius 15-ike van a haza szívébe vésvé. Hogy Mészáros miért akarja kitörölni azt a szent napot mely a haza szentegyházában őrzött anyakönyvébe van szenteséges kézzel bejegyezve, arra talán ő maga is elég szegény ördög, hogy azt megmondhatná. Valószínű mi is Göthevel a menybe menettel rekesztjük a nagy drámai költeményt.

Lehet, hogy még feltámadnak; és akkor az a fény, az a rendkívüli fény kissé homályosítani fogja a márcz, 15-ét, de a díg a Te szép igéző szemedbe nézünk szép napunk, ha mindjárt belevakulunk.

Mi tehát holnap ünnepelünk. Díszbe öltöztetjük a várost. Nemzeti zászlót tűzünk a házukra mint 48-ban.

Világítunk annak a szép előestéje emlékére, a midőn a felkelő napunk rózsás színebe derengett és este — vérszínben leáldozott.

Ujdonságok.

* **Április 11. és Hajdúvármegye.** Hajdúvármegye dísz ögyülesén, melyen az 1848. törvények szentesítését fogja ünnepelni, Zsigmond Sándor szoboszlói lelkes, eseres és egyházközeleti főjegyző mond emlékbeszédet.

* **Magasztos halotti anyakönyv.** Most, hogy a Csokonai-kör emléktáblával jelöli meg a Ludas Matyi szerzőjének, Fazekas Mihálynak lakóháza helyén emelkedő bank-palotát, a hízottság utána nézett a debreczeni ev. ref. egyház halotti anyakönyvében! csakugyan 1828-ban halt-e meg a költő? Az 1828-iki halotti anyakönyvben február 25-ki kelettel a szokásos rovatok rendes kitöltése helyett az

alább következő sorok örökítik meg Fazekas Mihály halálának idejét s eltemetését:

* Főhadnagy és Esküdt Nemzetes **Fazekas Mihály** ur meghalt Febr. 23-án száraz betegségben d. e. 9 órakor. Eltemetett igen szép halotti pompával. Predikálott felette Fő Tiszteletű Superintendens Bnday Esaiás Ur és a nemes tanuló Ifjuság s városunknak minden rendenn lévő Elöljárói s Alattvalói szomoruan kísérték ki ezen ritka nagy embert, aki akár lángeszére, s mély tudományára, akár febrücsi tántoríthatatlan karakterre nézve megerdemli, hogy a két Magyar Haza kevés választottjai között helyet foglalt. Elt 63 esztendőig.

Abban az időben a szeniorok vezették a halotti anyakönyveket s ezért bizonyos, hogy ezt a szép megemlékezést az akkori szenior Péterfi Albert írta be az anyakönyvbe.

* **A Petőfi dalkör** tagjaiul ujabban belettek alapító tagul István gőzmalom tarsulat, rendes tagokul: Polgár Imre, özv. Erdős Károlyné, Sipos György, Fabian Károly, Kuczik Mihály, Hajdu István, Jankovics Sándor, Máté Miklós, Kübeckher Dávid, Baranyi György, Tikos István, Dankó Mihály, Harmathy Pál, Visky Sándor, Haranghy László, özv. Lőrincák Lászlóné, Szabó Kálmán, Sáska Jánosné, Vágó Andor, Mészáros Lajos, Halász István, Sárny József, Lókody Sándor, pedig Kossuth Lajos nagy hazánk fiának 1848 és 1890-iki korabeli arcképét volt szíves e dalkörnek adományozói. A vacsora és belépő jegyek kaphatók: Békes Lajos, Mendelovits Lajos, Leidenfrost Gy. urak üzletében és az estély napján a pénztárnál. Felkérjük városunk hazafias közönségét e fiatal dalkör pártfogására.

* **Debreczen város közigazgatási bizottsága** pénteken rendkívüli ülést tartott, a melyen a kormányhoz felterjeszendő mult évijelentes szöveget állapították meg. E jelentésre még visszatérünk.

* **A házszámzás.** A városi tanács tegnap elfogadta Stahl Géza főmérnök azon javaslatát, hogy az új házszámablak kék alapon citromsárga számokat viseljenek. A szükséges 4510 db. házszámablak és az 1906 db. utczanevet és kerület számot viselő táblát szűkebb körű pályázat útján szerzik be, oly módon, hogy vagy 20-25 ismert vállalkozó cégét szólítsanak fel. Arra nézve pedig hogy a sarak telkek mindkét utca felől megszámozassanak, a tanács előterjesztést tesz a közgyűlésnek.

— Még ki sem hültek ajkain a hitvesi szerelem első csókjai, még alig hogy levettem fejemről a fehér mirtus koszorúmat s maris az özevgyi fatyólt tehetem helyébe:

Krausz bácsi szél:

— A közönség irtóztatóan éljenzi, tőri, örvendezi magát. Honvédek jönnek. És beront Koltay is. Katalin sikoltva rogy meghatnak vélt ferje lábához.

A kormányzó atveszi a nők ajándékát és egy kosárba dobja:

— Ne legyen senkinek se kincse, se aranya, minden legyen a hazáé — szél és az asszonyok ekszereket, drágaságait szintén a kosárba dobják, Krausz bácsi is föláldozza egynek híján ötven aranyát.

Ezután gyors változás van a színpadon és egy szép, mozgalmas táborzási jelenet játszódik le.

A negyedik képen az osztrákok a piski hídnál viráztanak csikorgó hidegben. Prodan oláh tribuntól elszabadul Katalin. Az osztrákok kezeiből Mikulák (Boros) cselje mént meg, melylyel egyszersmind a honvédek a piski hidat is bevezik.

Krausz bácsi boltjában a végrendeletét írja Kint patogják magukat a bombák, hogy az embert nervorussá teszik. Az osztrák tisztek puskaport vitetnek a Krausz bácsi boltjába, hogy azt vele együtt felrobbantsák. De Koltayné egy a boltból kivezető alaguton megviszi a hirt a honvédeknek, akik ugyan csak az alaguton bejönnek és Budavárát berezik. A honvédek tisztelgő sora között

viszik el a várparancsok (a színpad nem mondja, de azt hisszük, — Hentzi) holttestét.

Orosz tisztek a hortobágyi csárdában három nagyruholyvet fognak el. Színésznőknek mondják magukat. Mariska (Komáromi Mariska a.) a primadonna parancsszóra egy víg nótát énekel, amitől a társnői, meg maga is könnyeztek.

Gyöngye violának

Leszakadt a szála.

Az én bánatomnak nincs vigasztalása,

Suhog a szél Késmárk felett

Édes rózsám, Isten veled!

Nagy Beresényi Miklós

Sírdogál magába,

Elfogyott szegénynek minden katonája,

Suhog a szél Késmárk felett,

Édes hazám, Isten veled!

— Furesza vig nóta — jegyzi meg Kupriánov, orosz tábornok.

Orosz katonák eközben elfogják Koltayt és Katalint, akiket Lubomirszky hadnagyra bíznak éjen át. Ez azonban megszábadítja őket és magát főbe lövi. A tábornok előtt hal dokolva hörgi:

— Lengyel vagyok!...

A mehádiai szorosnál játszódik le a 7. kép. Koltaynak, husz honvéd parancsnokának, Stóhr gróf százados kapitulációt kínál, de

Koltay harcolni akar. Srva vesz bucsut-nejétől, a révhez elkísérteti egy tizedesével. A honvédek hősi halált halnak, Koltay is súlyosan megsebesül. Az angyalok halkán szólószámát énekelnek. — Katalin leveti az angyalruhát és ráteríti Koltayra.

A nyolczadik kép: a ma. Az öreg Koltay már a »mese« vége felé tart, mikor bekopog a fekete Mikulák, aki szintén Makar ienni az aranylakodalmon. Megjelenik a király szárnysegéde és jelenti, hogy ő felsége Koltay Jenő altábornagnak saját arcképet és legkegyelmesebb elismerését küldi. A Hymnus magasztos hangjai között gördül le a függőay.

A szereplők mind fényesen oldották meg a feladatukat. Sziklay művészete ebben a darabban is érvényesült. Helyei Aranka szépen oldotta meg azt a feladatot, amely nehez szerepével jár. Komáromi Mariska énekéről újat nem mondhatunk. A többi szerepekben Boros, Balla, Molnár és Heben Anna tüntek ki.

Ezek után a szerzőkről mit írhatunk? Beöthy László és Rakosi Viktor nem szorulnak dicséretre. Pedig, aki végignézi az Aranylakodalmat, az úgy szeretné őket, úgy alaposan feldicsérni. Én megkímélem őket, hiszen a milyen páratlan szerények, — föllig pirulnának.

H. Göllei Miksa.

* A szabadság napja a felsőbb leányiskolában. Lapunk zartakor vettük a meghívást az ev. ref. felsőbb leányiskola 1898-dik évi márczius hó 15-dikén délelőtt 9 órakor ezen iskola nagy termében 1848. márczius 15-dikének ötvenedik évfordulati napja alkalmából tartandó hazafias ünnepére s az ezt megelőző délelőtt 9 órakor kezdődő alkalmi istentiszteletre, melynek sorrendje a következő: Istentisztelet (reggel 9 órakor) 1. 37. Dicséret 1-ső vers. 2. Imádság. 3. 220 Dicséret 7 dik vers. 4. Hazafias ünnepély (d. e. 11 órakor) 1. Hymnus z Eőadja az isk. E n e k k a r. 2. A l k a l m i b e s z ő d t a r t a D ó c z y Gedeon. 3. S z ő z a t. Eőadja az isk. e n e k k a r. 4. A h a z z á r ó l P e t ő f i t ő l. Szaválja D ó c z y Ildna. 5. K o s s u t h n ő t á k. Eőadja az isk. e n e k k a r. 6. A l e d ő l t s z o b o r. P e t ő f i t ő l. Szaválja K a r á c s o n Otilia. 7. K o m a r o m i - i n d u l ó. Erkel F. Hunyaei László cz. dalművéből. Eőadja az isk. E n e k k a r.

* A b. újvárosi Kossuth szobor leplezésére — ünnepi szónokul dr. B e n e d e k Janos ügyvédet kerte fel az ottani r. bizottság. A jeles szónok és költő holnap reggeli vonattal utazik át a szomszéd városba, hol eleget tevé a megtisztelő szíves meghívásnak — már a délutáni órákban ismét vissza kell jönnie, hogy a Petőfi dalkör estélyen szaválja el saját szerzette alkalmi költeményét.

* A Petőfi dalkör tegnap délután tartotta meg főpróbáját a Bika szálloda dísztermében az elnökség s néhány érdeklődő tag jelenlétében. — Egy páholyból észrevélenül hallgatta meg a fiatal dalosokat egy veterán dalkör s a próba befejeztével igen hízegően nyilatkozott a fiatal, úde hangok felől s kiemelte az enekszámok szabatos előadását s dicsérte a karmester ügyességét, ki így rövid, idő alatt ennyire tudta vinni a kezdő dalárokkal és a kezdet nehézségével küzdő karral. — A holnap este hét órakor kezdetét veendő ünnepélyes megnyitót estély iránt nagy az érdeklődés. A vacsora jegyek ára 1 frt s azok válthatók a meghívókon jelzett üzletekben, a szálloda irodájában s este a pénztárnál. A menü egyszerű, de izetes és magyaros lesz. All pedig bornyu és baránytokány, turócsusza, (kefefe) a tan zsarfiot és minden terítékhez fel liter asztalbor.

* Esküvő. Holnap a sajtónak országos, a debreczeni sajtónak pedig családi ünnepe van. Egyik rokonszenves tagja, akit lapunk olvasói is olyan jól ismernek, M i l e Pál barátunk, a D. H. h. szerkesztője, a V. H. O. Sz. debreczeni helyi választmányának jegyzője holnap d. u. 1/2 5 órakor a Kossuth utcai templomban fog örök hűvöget esküdni az ő bájos menyasszonyának, O t r o k o e s i V é g h V i m a kisasszonynak, a d e b r e c z e n i színtársulat volt kedves n a i v á j a n a k. — Az esketést dr. N a g y Zsigmond főisk. tanár, lapunk volt f. szerkesztője fogja végezni. Egyelőre ennyi előzményül, a többi elvégzi a szabadságnap holnapi ünnepő serege s majd ötven éves ünnepén — adja Isten! — ismét együtt újjuk ezt az aranylakodalmat!

* Kinevezés. — Mint értesülünk — dr. M e d v e Zoltán minis. teri fogalmazót főispáni titkár a belügyminis. teri minis. teri titkára nevezte ki. Úgy látszik, használ a Perczel-átvalóság.

* Gazdasági szakelőadás. A debreczeni gazdasági egyesület tisz. eleveltel tudatja Debreczen szab. kir. város gazda kö. önségével és szőlő birtokosival: hogy a folyó 1898 évi Márczius hó 19-én Szombaton d. u. 5 órakor a városhaza kistanc. termében a szőlőmetszésről népszerű előadást rendez. Ezen előadás megtartására felkérte B a r n a Balázs urat, a felső szőlőszeti és borászat tanfolyam végzet hallgatóját. Ezen belepő-díj nélkül rendezett előadásra különösen felelvék Debreczen város gazdaközön-egre és szőlőbirtokosainak figyelmét. Debreczen, 1898. Márczius hó 12. A debreczeni gazdasági egyesület elnöksége: V a c z y Janos elnök. — R i c k i Antal, alelnök. Ifj. S p o r z o n Pál, titkár.

* Az építési bizottság ülése. Az építési bizottság márczius hó 16-án, szerdán délután 3 órakor ülést tart. A városi bérház terveit és a színhazi új lépcső lejáratok ügyét fogják tárgyalni.

* A jubileumi emlékért oly tömegesen jelentkeznek a kiszolgált katonák hogy a tanács katonai ügyosztálya egész ostromnak van kitéve. Főoka ennek az, mikép a közönség azt hiszi, hogy mindenkinek, aki csak katonai volt, személyesen kell jelentkezni. A katonai ügyosztály és a hadkiegészítő parancsnokságok egetértőleg tudomására hozzák a közönségnek, hogy n e m k e l l j e l e n t k e z n i a katonai ügyosztálynál azoknak, a kik a közös hadsereg vagy a honvédség tartalékosai vagy póttartalékosai s így katonai illetve honvéd igazolvánnyal vagy hadapródi, tiszti vagy katonai (honvédi) tisztviselői kinevezéssel bírnak, továbbá azoknak sem, a kik a tartalék éveket a közös hadseregnél vagy honvédségnél kitöltötték a népfőkelőkhoz helyeztettek át és vagy népfőkelői ajánlati lappal vagy népfőkelői könyvvél bírnak, mert ezeket a katonai és honvéd kiegészítő, illetve a népfőkelő járás parancsnokságok hozzák hivatalból javaslatba. Jelentkezni kell f. évi márczius hó-ig azoknak, akik 1868 előtt szolgáltak: akik 42-k életévüket betöltötték s így már népfőkelő kötelezettségüknek is eleget tettek; vegre azoknak, akik rendes szolgálati idejük letelte előtt a közöshadseregnél, a honvédségnél, esendőrségnél, vagy a népfőkeléstől bármily uton és okból (p. o. sebesülés, felülvizes alut stb.) elbocsátottak. Az ilyen egyének vegelbocsátó levelüket vagy egyéb igazolványukat, — személyesen vagy írás mellett bemutatni kötelesek s az tölük egyelőre elszedetik, de az éremmel együtt annak idején visszaadatik.

* A Vereskereszt-Egylet gyűlése. F. hó 23-án a Vöröskereszt-egylet gróf D e g e n f e l d József főispán és R a s ó Gyula kir. tan. alispán neje elnöklete alatt gyűlést tart.

* A kereskedelmi kamara palotája. A vidéki kereskedelmi és iparkamarák a legújabb időben egymás után emeltették a fényes új palotákat. Így cselekedett a pécsi, szegedi kamara, pedig alig volt hozzá pénzük. Legnagyobb részben kölcsönből épültek ezek a kamarai házak. A debreczeni kamara nem rég tartott közgyűlése szintén elhatározta, hogy új és díszes hajlékot építtet, olyant, melyben saját tisztviselőin kívül a tervezett kerületi ipar muzeum is kényelmes otthont találjon. E czélból küldöttséget bízott meg azzal, hogy a legközelebbi közgyűléstik tegyen javaslatot; a kamara régi házának nagy hatvanutcai tágas telken vagy pedig ez a ház és udvar eladatvan, a piaczon szerzendő telken építtessék-e az új palota? A küldöttség — mint értesülünk — már megkezdte működését. A debreczeni kamara sokkal kedvezőbb helyzetben van, mint az adósság csinálásra utalt társ kamarák s így a jövedelmezőség biztosabb reménye mellett határozhatja magát el a palota építésére. Már maga a megévő tehermentes telék 45—50 ezer frtot ér s ezenkívül száz ezer forintot haladó tőkevel rendelkezik. Mint fentebb említenk, ebben a palotában helyzetnék el a kerületi ipar muzeum is. amelytől kereskedelmünk és iparunk fejlesztésére igen üdvöshatas várható. E muzeum nem csupán a kamarai területehez tartozó hét vármegye gyári és kézműipari készítményeit halmozza majd össze, hanem feltalálhatók lesznek benne az összes hazai ipari termékek és gazdag gyűjteménye lesz a különféle kereskedelmi cikkeknek és aruknak is. Szóval a kamara palotája egy nagy jelentőségű új kulturális intézmény nek is allandó otthonát képezi. Ezért mielőbb való építést melegen óhajljuk.

* A helybeli díjnyokegyesület választmánya szombaton este Mark Endre ügyvéd elnöklete alatt ülést tartván, tudomásul veték Kiss József v. tag előterjesztését az országos központi egyesület köz gyűlé-éről, melyen mint képviselő vett részt. Több folyó ügy sikeres elvégzése után élénk tárgyalás keletkezett a városi napdijsok fizetésének rendezése ügyében, melynél Mark Endre elnök újból kimutatta, hogy teljes odaadással karol-

ta fel nemcsak a főök-egyesületi de az összes napdijsok ügyét s a választmány a legnagyobb lelkesedéssel fejezt: ki a szeretett elnök páratlan buzgalma iránt hálás köszönését, annnyival is inkább, mert Mark Endre az ez ügyben a kir. tan. polgármesterhez beérjesztendő kérvény benyújtásával megbízott küldöttséget személyesen igérkezett elő vezetni. E küldöttség tagjai: Mark E. ügyvéd elnök. E küldötty János r. fogalmazó alelnök, Orosz Endre adótiszt, főjegyző és Debreczeni Aladár pénztárnok. A kérvény főhangsulya az, hogy a fizetés javítás a díjnyokegyesület tagjai érdekeinek megfelelőleg rendeztessek. A küldöttség már legközelebb tisztelegni fog a kir. tan. polgármesternél

* Öngyilkos fiatal asszony. Nagy felűntést kellett Hajdu Böszörményben Szolnoki Julianna öngyilkossága, ki alig volt 18 éves, ahig volt egy hónapos házass, alig ismerte az életet s már i véget vetett neki. E hó 8-án fölmen a padlára s ott egy ruhaszárító kötéltre felakasztotta magát. Mi vitte a szerencsétlen fiatal asszonyt a halálba ez férje és hozzátartozói előtt titok s az marad mindvégig, mert sem levélben, sem szóval nem közzölte senkivel szándékát.

* Új vonatok a Debreczen-h. nánási vasutvonalon. Máj. 1-től kezdve déli 12 óra tájban Debreczenből Nánásig egy új vonat fog járni, a mely délután 1 óra tájban Nánásról visszamegy Debreczenbe. Ezenkívül az eddigi reggeli és esteli vonatok természetesen megmaradnak.

* Becsületes tolvaj. Jó cimboraságba állott Jámbori Lajos szabósegéd Rémler Janos kollegájával. A napokban egy este miklós-utca 1932. közös lakásokon együtt feküdtek le. Rémler Janos nyugodtan aludt s mikor már elérkezett az idő, hogy talpon kell lenni, hát nyugodtan felkelt. kollegáját Jámborit is felakarta költetni, azonban megiepetve látta, hogy az már elment, pedig pedig végképen. Rémler hamarosan észrevette, hogy felső kabátja zsebéből 6 frtja hiányzik. Jámbori levelet hagyott hátra, amelyben megírja, hogy a 6 frtot ő vitte el, azonban ő becsületes ember akar maradni s nem akarja, hogy más gyanu-itsanak, hanem első feladatának fogja tartani a 6 frt visszafizetését. A pénz maig nem érkezett meg s azért károsult feljelentette a rendőrségnél, hogy az ő nehezen keresett pénzt ellopta a hü kollega

* Változás a piaci rendben. A városi tanács tegnap ülésében elrendelte, hogy a kisujtuce e jelen meginduló építkezések miatt a bornyu és juh hus, kasa és főz-lek árusok április 1-től kezdve a Tisza-palota mögé, innen pedig a tej és zsendice árusok a Rozsa térre, a helybeli kenyérfokak és a vidéki kenyérfokok a kereskedelmi akadémia előtti térre, a kut környékére költözködjének.

* Sertés vásár. A tegnapi sertés vásár igen élénk volt. Különösen a kereslet volt nagy mig a felhajtás aránylag kevés.

* A hernyók irtása. A városi tanács a következő hirdetményt bocsátotta ki: Az 1894. évi XII. t. cz. 50 §-a szrint minden birtokos köteles, a fak rügyeinek fakadása előtt, legkésőbbben azonban márczius hó végéig, a belsőségben, majorkokban szőlőkben, gyümölcsökben és kertekben levő fajt, bokrait a kártekonny hernyóktól, hernyó-fészkek-től és lepke-tojasoktól megtisztítani; a cserebogarat ugy fejlődött bogár-, mint pajor alakjában elpusztítani; mihez képest ügyelmezettik a birtokosság, hogy a törvény ezen rendelkezésének a kiűzött határidőig annnyival inkább tegyen eleget, mert a mulasztókat a törvény szigoru büntetéssel rendeli sújtani. Debreczen, 1898. febr. 18. A városi tanács.

* A borbélyok és fodrászsegédek egyik részének bálja tegnap este zajott le a Korona vendéglő nagytermében. Kiss Béla zenekara mellett jártak a párok boldogan az első négyest mint-egy ötvenen. A mulatságon, mely a késő éjjeli órákba benyulott, a megjelent hölgyek nevsorát tudósítók az alábbiakban állították össze:

Asszonyok: Kaliczky Józsefné; Szikszay Aladárné. Tulnik Józsefné, Fehér Lajosné, Szováti Elekne, özv. Rázsó Jánosné, Buó Ja-

nosné, S. Janosné, halyné, Matyasosné, B. Halász J. Tapay M. né, Hajdu kácsi M. zsefné. L. e. ky Emrn. Nagy Am. Szöke Ró. Mariska. Zsófia, C. eső Agnes. Geldmann. git. (B. U. Masztksz. Lovos B. Medzger I. Admek R. rella, Jón. * Az 49-ik évi tétel, hol tanczvizgá. 50-dik évi elöregedte. maguk ne. * A javítása. nokok fizet. 30%-al em. gyűlés. Ez. S ó v a g a magy, ki. is a fizetés. taksőr hia. városi tiszt. évi január. fizetésemele. * Nő. gyűlés ta. Veresó S. Jelen voltak. mané aleln. V. Szabó J. cny Kálmán. lóné, Géres. Szallár Fer. Józsefné, S. lóné, Riesz. Ferenczné. Szűcs Kálm. titkár. Szécs. estélyről. A. bol ismeret. zsej sikerért. ázi kerte. lánossal k. izamos sz. özöt van. osné, kinek. itt meg a. gyűlés, hog. ng mindig. Freig tartas. gy a mun. sritással. * Apró. m zavarta. ndőség es. ur sorsuk. b gondoss. * A h. tá Azt az. noesi egy. my presbí. tiki utján. ha jobb. m n y es. ed. Paksty. t e n a p. meilent kö. e g h a z. márt. 9. d. vallsigmon. Kár- hozz.

nosné, Szóke Istvánné, Fodor Andrásné, Tóth Janosné, Geldmann Mőné, Jakabovics Mihályné, Jánosy Béláné, Hubert Janosné, Matyasovszky Károlyné (N.-Károly) Peter Janosné, Bikfalvi Gaborné, Jobbágy Janosné, Halász Józsefné, Saff Janosné, Tóth Ernőné, Tapay Mihályné, Kovács Peterné, Klein Jkkabné, Hajnal Janosné, Széplaki Gézáné, Munkácsi Mihályné, Péchy Eerenczné, Burger Józsefné.

Leányok: Zákány Anna, Kaliczky Emma, Tulnik Mariska, Illésy Mariska, Nagy Amália, Biró Zsófia, Horváth Mariska, Szóke Rozsika, Kapács Ilonka, Cseresznyés Mariska, F. Her Rozsika, Sass Julianna, Bró Zsófia, Cuccsai Ilonka, Jobbágy Terézia, Bacsó Agnes, Csillag Etelka, (Püspök Ladány), Geldmann Heléna, Burger Juliiska, Veres Margit, (B. Ujfaú), Bosny Etelka (N. Karoly), Masztksz Rozália (T. Lők) Burger Mariska, Lovas Boriska, Juhász Viola, Szilágyi Anna, Medzger Erzsike, Semogyi Mariska és Joánka Adamek Rozsika, Mőler Mariska, Horváth Gizella, Jóna Mariska.

Az öreg honvédek bálja. Az 1848-49-ik évi honvédek felkértek a hazafias közönséget, holnap a Korona díszteremben tartandó táncvigalmunk pártolására. — Ez lesz az 50-dik évi jubilaris és utolsó vigalmunk, mert előregedtek és táncvigalmunk rendezésére önmaguk nem képesek.

A h. bősörményi tisztviselők fizetés javítása. H. Bősörményben a városi hivatalnokok fizetését 25% al, a kezelő-személyzetet 30% al emelte a múlt év őszén a városi közgyűlés. Ezt a megye is jóváhagyta, de Id. Sővay Gábor és társai megfélembzték a magy. kir. közigazgatási bírósághoz, mely is a fizetés-eelés ellen beadott paraszit hatastör hányat miatt visszautasította. Így a városi tisztviselők a kezelő személyzet f. évi január hó 1-től kezdve már megkapják a fizetés-eelését.

Nőegyleti gyűlés. Tegnap d. u. népas gyűlés tartott a nőegylet árvaházában Veresné Szathmáry Teréz elnöklele alatt. Jelen voltak meg előzők között: Szabó Kálmánné alelnök, Bárcsy Samuné, Brunner Edéné, V. Szabó Jánosné, Stegmüller Sandorné, Jabloncay Kálmánné, Varga Karolyné, dr. Pallagi Miklósné, Geres K. né, Szathmári M. né, Muraköz R. Szallár Ferenczné, Vértessy Lajosné, Győrffy Józsefné, Szűcs Kálmánné, dr. Bakányi Miklósné, Riesz Lipótné, Mozer Adolfné, Szöllőssy Ferenczné val tagok, dr. Fráter Imre orvos: Szűcs Kálmán pénztáros, S. Szabó József titkár. Penztárnok és számot a három tartsasestélyről. A számolás eredménye már a lapokból ismeretes. A rendezőbizottsagnak az elert szép sikerért köszönet szavaztatott. Az árvaházai kertre vonatkozólag 9 evre P a c z elttánossal kötött szerződés t. számos szegénynek nyújtott segíty, ezek között van legnagyobb összeggel Hering Janosné, kinek havonként 10-10 frtot szavazt meg a választmány. Vegül elhatározta a gyűlés, hogy a népkönyha — te. intett a meg mindig latható szűk-égre — április hó végig tartassék fenn, de ezentul már, mint egy munkaidő beallott, ki se nagyobb meg-szerítással.

Apró elfogatások. A vasárnap esendjét am zavarta mi sem. Estelélé fogott el a ndörtség csupan egy pár csavargót, a kistről, meg sorsuk felől intézkedik, a közig. börtön-gondoskodik.

A h. bősörményi presbyter választás. Azt az aldatan hajszat, a mit az alsó-szabolcsi egyházmegye elnöksége a h. b. sz. r. presbyterium ellen P a k s y Karoly es t. utján megindított, mi sem illu ztra-talosa jobban, mint a H.-B. ö. sz. o. r. m. n. y. e. s. V. i. d. e. k. e. helyi lapnak, mely ed. Paksynak minden piszkolótasa között, t. e. n. a. p. i. számában, ugyan azon a lap-n mentlent következő két hire: — E. v. r. e. f. e. g. h. á. z. t. a. n. a. c. s. i. g. y. ü. l. e. s. volt máj. 9. d. e. 11 órákor. Legjobb tárgya volt: Sigmond Sandor esperes levele a Paksy-kar. hozzá intézett azon feebbesz tar-

gyában, mely megtámadja az egyháztanács azon határozatát, hogy a presbyter választás máj. 20-án, Vasárnapi napon legyen. — Az esperes ur tudatja, hogy a felebbezesnek helyt adott, de mivel az ő hatáskörébe nem tartozik ez ügyben dönteni, hanem erre az egyházmegye bíróság illetékes, azért ha az egyh. tanács mereven ragaszkodik határozatához ez elé terjeszti az ügyet, addig pedig a választást felfüggeszti. Javasolja, hogy tegye át az egyháztanács a választás napját hétköznapra, ellenben a választás még később lesz. Az egyháztanács határozatát kéri Szerdán postára tenni. — Az esperes ur levele nagy elégedetlenséget keltett a presbyterek között és tárgyban igen izgatott hangulaban folyt a vita. Többen hozzá szövtak. Vegül kimondta a presbyterium, hogy kéri az esperes urat, miszerint még e 20-ika előtt legyen kegyes az időszaki tanács elé terjeszteni az ügyet a lapunkban is ismertetet: okokkal fogva kéri választási napul meghagyni máj. 20-ikat. Ha ezt az egyh. bíróság nem teljesíti, akkor fellebbezések az egyházkerülethez. — Az írásbeli kérelemnek esperes urhoz való eljuttatásával Mazi Sándor egyh. főjegyzőt biztalt meg, hogy az ügy lebonyolítása hamarabb történjék. Hangoztatva lett az is, hogy az időszaki tanácsnak nincs joga e tárgyban intézkedni, az csak a peres tárgyban dönthet, de csak is az egyh. kerület határozatai alapján, ez pedig a presbyterium jogkörébe utalja a választási idő kitézését, annak módját stb. Ezt bizonyára respektálni fogja az időszaki tanács is, ambar semmi sem lehetetlen mert mint az egyik szónok mondta: »Önkormányzati jogaink sokszor csak papiroson vannak meg.« — A presbyter választás márczius 20-án, vasárnap meg lesz. Az egyházmegyei elnökég a Paksy Karoly és társai felebbezését elutasította. — (Ézt a hír lapunk zártakor vettük.)

Előléptetett vasutasok. Az államvasutak debreczeni üzlelvezetőségénél nagy az öröm. A mejsai előléptetésekről megnozta a hírt a hivatalos közlöny s a hivatalnokok közül igen szép számmal részesültek előléptetésben. Az előléptetett tisztviselők névsorát lapunk holnapi számában közölmi fogjuk.

Halni akart. Ifju Kovács József Miklós-utcai lakos, ki a szesz italfelelenek epen nem ellensége, addig-addig vezetkülönbözött etetparjával, hogy végére is megszokta a nap rendszeres perlekedést, melynek pedig az ő körhelykedése volt okozója és a tegnapi napon miután előbb jól beszédett ez enyhítő körülményből, bevasarolt négy pakli kenes-fejű gyufát, azzal a rossz szándékkal, hogy — elkeseredett szívé szobacizcusok által használt uton — kiolja draga életét. Azonban egy rendőr észrevette erős igyekezetét és beki-ért a kapitánysághoz, hol aztán gondokodtak róla, hogy draga életét meg ne rövidíts.

Kutyaharapás az utcán. A zsinóros huszar ruh igen megtetszett tegnap egy szegény utcai ólakodó kutyának, ennek nem k sett t. u. jelet adói. Belecsimpolykozott e y tiszt ur köpönyegébe s addig nem is tágtott, míg a sard szurást nem érezte. Végre még egy eltevesztett után ugy megszaladt, hogy val szinűleg seha nem latjuk többé, de ha latjuk, akkor s. z. ajkosárral.

A gazdasági egyesület közgyűlése. A debreczeni gazdasági egyesület Váczy Janos elnök előléte alatt tegnap deledőt tartotta meg evi rendes közgyűlését. Tudomásul véretett a penztári jelentés, mely szerint az egyesületnek 1898 évben bevételé volt 436 frt 51 k. Az egyesület vagyoná az alapítványok beé s amita ával 8042 frt. Elhatározták, hogy tagok új es vétett felhivasok becsat-tatásának ki. Az 1898 évben tartandó lődijaz. és lőstallitas most is a hortobágyi puz-an leend — es pedig márczius hó 22-én Vasárnap — s tekintve a múlt évi rendkivüi érdek ödest, az egyesület bizton remél hogy ezen tartsas kirandulás most is a — legjobban for sikerüni, annyival is inkább, mert ma már 600 egyén befogadására alkalmas szilárdan épült deszkasátor van készen a

Hortobágyon. A választmányból sorshuzás utján kilepelt tagok helyett egyhangulag meg választattak: Fischben Ignác, Dávidházy Imre Jámor Ferencz, Szűcs Mihály, Herdicska Béla, Muraköz László, Kerpely Kálmán, Csáky Béla és L. Nagy Bálin, a lőtenyésző bizottságba pedig L. Nagy Bálin, Jobbágy János Fehér Sandor. Elhatározta végül a közgyűlés, hogy f. évben Erdélyben rendez tanulmányi kirandulást.

Kettős gyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, márcz. 14.

Borzalmas véres eset roppant izgalmat keltett Püspök-Ladányon. Szombaton este harangozás előtt vadállatias kegyetlenséggel megöltek egy fiatal asszonyt, megöltek nyolcz éves leánykáját, amig az asszony férje az apósánál jart, hogy onnan haza hozza a kis fiát. A gyilkos nyomtalanul eltűnt s bár még az éj folyamán es másnap több gyanus egyént le-tartóztattak — a gyilkos aligha van kö-z ő t t ü k.

Püspök-ladányi levelezőnk a szenzációs esetről a következőket írja:

Püspök-Ladány márcz. 13.

Városunk egyik legelőnebb forgalmu vonalán, a baráti uton lakik Lohrbeer Dávid szatócs és gabona kereskedő. Üzlete és lakása egy sarok házban van. Ugyanezen udvaron még egy keresztény és egy izraelita család is lakik. Lohrbeerek negyen voltak ő, a felesége, egy áldott állapotban levő esinos fiatal asszony, egy 8 éves kis leány és egy még kisebb fiu. Cseledet nem tartottak.

Szombaton este 8 órákor bezárták a boltot és Lohrbeer Dávid elment az apósá-hoz, aki hitközségi metző, hogy onnan hazahozza a kis fiát. Nem telt bele fél óra, már otthon voltak. Idegrázó, rettenetes látvány tárult a vidám hazatérő férj elé. Felesége és leánya ver tőcsában szethasogott fejjel, hol-tan feküdtek a konyha földjén.

A szerencsétlen férj eszméletlenül ro-gyott le a két véres hullá mellé, a mikor e megdöbbséte eset elibe tarult. A szomszéd lakók a kis fiu sikoltására rohantak elő. Ezekben is szinte megfagyott a vér. Addig ők semmit nem vettek észre. A gyilkos nyom-talanul eltűnt, semmifele bűnjelt nem hagyott hátra.

Feltevés szerint püspökladányi ember követhette el, a gyilkosságot talán valamelyik azon munkások közül, akik a nemrég meg-kezdett ladány fűzesgyarmati vasut építésénél dolgoznak. A helyi viszonyokkal mindesetre ismerősnek kellett lenni. Az a körülmény, hogy a boltban a pudlin a kihuzott fiók fe-llett véresen találtak meg a pénzt, arra enged következtetni, hogy a gonosz ember rabolni akart s ebben csak valami fényesítő zaj akadályozta meg, amelynek hullatára sietett elillanni.

A gyilkos bizonyosan kileste az alkal-mas pillanatot s mikor a férj hazulról elta-vozott, beosont a szatócs lakásába. Lohrbeerné-vel hihetőleg a konyhában találkozott, kit nyomban leütött. Az asszony fején 3 halálos seb tátong. A leány ki alkalmisint koczkaival játszott, anyja sikoltására talán kirohant a kony-hából.

De a gyilkos vadállatias kegyetlenséggel az ártatlan gyermeket is megölte. A gyermek fején négy iszonyu csapás van. A gyilkosá-got vagy fejszével vagy ásóval követte el.

A esendőség meg akkor éjjel megindi-totta a nyomozást. Tikos albiró pedig távi-retilag értesítette a deb. kir. ügyészséget.

Harsányi Gusztáv vizsgálóbíró és dr. Isoó János törvényszéki orvos, Sinay Gyula törvsz. vizsgálóbírószági irnokkal tegnap ki-az-tak P.-Ladányra.

vezetjük bátran a magyar tüzérség megremlő közt az elsőnek. Mások is — például Mack — nagy tényezői voltak annak, de Lukácsnál egyik sem volt kitartóbb, fáradhatatlanabb. Neki minden gondja folyvást arra volt irányozva, hogy ezt az elhanyagolt hadművészeti ágát emelje, gyarapítsa s nemcsak tanított, fölszerelt, fegyvergyárt vezetett stb., hanem a tüzérségi könyv szerkesztésében is ő vett legnagyobb részt.

A férfi erő magas mértéke kellett ahhoz, vállalkozni ily nagy munkára. Midőn Lahner mellett először adott lendületet a hadviselés e nehezen létesíthető ágának: sokan a jobbak közül is kétkedtek az eredményben. Állithatók ki — mondták ezek — huszárezredekét gralog zászlóaljokat, a mennyi kell; mert a magyarban megvan a vitézség ösztöne, tud lovagolni, s megtanul lőni, kivált oly ellenséggel szemben, melyre örömeztél, de a fegyvergyári telepekhez szakértő munkások is kellenek s ezeket nem lehet teremteni a földből ezeket hosszas gyakorlat képezi ki, s nekünk nincs időnk!

Lukács Dénes azt felelte rá: az éjet a naphoz toldjuk, hogy a mi nekünk az legyen. Nem kell kiemelni a fáradságot, hogy a dolgot a legelején kezdjük. Először is embereket képzünk ki, s azután azokkal majd készítetünk agyat, fegyvert, gyuacsot, rőppentyűt!

Pedig önmagának is sokat ki kellett elebb találnia, mielőtt taníthatta volna; mert ő sem tudott mindent. De folyvást ez ügygyel foglalkozott, s találmányokká épp oly nagy volt, mint tevékenysége. Egyre folytatta a hadi készletek kiállítását és sokszor meglepte a táborkokot. — Mészáros Lázár ezt mondta rá: „ez aztán igazi katona, mindig többet tesz, mint a mennyit ígér!”

És ezt a példulatos erélyt a legnagyobb nehézségek sem csökkenték nála.

Bekövetkeztek a felelmes napok, midőn a kormánynak, nemzetyülésnek, s minden hazafiának Pestről Debreczenbe kellett költözni. Nagy volt a zaj és izgalom, s a kormány rendlete, mely szerint a fővárost ki kell üríteni annyira elkésve jutott a tüzérségi főparancsnoksághoz, hogy Windisgrätz már közelgett s a sok hadszeranyag még mindig benn volt Budapest falai közt.

A tisztiek nagyrésze azt hívé, hogy mind ez a drága anyag, annyi szorgalom és pénz gyűjtése, az ellenség kezébe kerül. Egy pár nap, hogyan is lehetne ennyi mindent elszállítani.

— Ott van Lukács! — mondá a hadügyminiszter. S meghagyták neki, hogy intézkedjék a lehető leggyorsabban.

A mit emberi erővel lehet, azt megmentjük! — Ennyi felett röviden és határozottan. És ember fölötti erőt tanúsított, csak hogy mindent, mi becses és szükséges, megmenthesen. Minden órában egy félnap munkáját végze, — a mint akkor egy magyar lap írta — így történt aztán, hogy midőn Windisgrätz katonának dobpergése verte föl a pesti utcák nyomozó csendjét; akkor már a Tiszánál volt összehalmozva a sok hadszer és löanyag s egy tüzerőrnagy izzadó arczettel (pedig ugyancsak pogány tel volt,) kidagadt erekkel emelé kocsirol kocsira a fővegeket. Ez a tüzerőrnagy maga Lukács Dénes volt.

Később aztán, midőn katonánk vitézsége meghozta fegyvereink szerencsését: Lukács Dénes a nagyváradi fegyvergyárban — P. S. Z. Marionnal — folytató munkáját: nappal és éjjel. A diadalmas csaták emléke uncs ugyan összekötve az ő nevével; de az ő munkája nélkül bizonyára nem lett volna annyi diadalunk. Számítatlan munkással készítette ott az agyakat, puszkákat, rőppentyűket, mindig föléltetve a készítményeket. Sohasem piacolt, sohasem találta elegendő a munkát, s midőn egy rokona figyelmeztete, hogy kimélje magát, mert e szakadatlan erőfeszítésbe megcselne, azt felelte:

— Nem az a kérdés most, hogy egyikünk vagy másikunk megéljen, hanem az, hogy a haza éljen meg.

A nyugalomra csak a szomorú katasztrófa után jutott ideje, hanem akkor meg kellett találni több nyugomat. Ezredes volt

már, midőn a viágosi fegyverlerakás után fogságba került. Haynau golyó általi halátra ítélt, de később ez az ítélet tizenhatévi várfogságra lett változtatva. Temesvár, Arad és Komárom börtönfalai közt töltte a fogság nehéz napjait, erős lélekkel s abban a hitben, hogy nincs vége még a magyarnak:

Kiszabadulván, keveset hallhattunk róla — Nem oly idő volt, melyben nagyobb tevékenységi kor juthatott volna neki, és sokkal férfiasabb jellemmel bírt, sem hogy zajt tudott volna ütni. Nádudvaron lett árvagyám, s igen szerényen élt, megelégedve ottani ismerőseinek szere tével.

Tavaly nyáron egy pár lap közlé arczképet és bár ez az elismerés jól eshetett szívének, azt írta egy barátjának: „Szomorú időt élhetünk, ha már azoknak is jut kitüntetés, kik csak kötelességeket teljesíték.” — És ez a nyilatkozat jellemzi egész lenyét.

Azok közé tartozott ő, kik nem szeretik érdemnek tudatni se azt, a mi — szerintök — férfi kötelesség; kik szolgálják a hazát örömezt, úgy a mint csak töltik telik, de óvakodnak zajt ütni e szolgálat emlékeivel: kik bár sok tevékenységet fejtettek ki és sokat is szenvedtek, nem követelnek sem jutalmat, sem hódolatot, beérvén ama legszebb jutalommal, mit a néma önértzet ad. Azok közé tartozott ő, a kik valójában férfiak, talpon állva, a hal tenni kell s félrevonulva minden oly térről hol a feltűnni vágyás viszketege osztja a szerepeket.

Ádás lebegjen azokon a friss bantokon, melyek az ő koporsóját fedik és amelyek alól az ő erélyes lelkének soha nem mutogatott, de mindenkit annál nagyobb tiszteletre készítő érdemei ragyognak felénk!

CSARNOK.

Az agglégényclubb titkára.

Írta: **Zivuska Andor.**

(Folytatás.)

Mikor a folyosón a kis barna bakfiisch észrevette volt, hogy nagy sietve jön a nyomában Turinka, hirtelen megállott s bevárta lassan futó barátnőjét s aztán mosolyogva — amint hozzáért az — pajkos két szemével hamis tekintettel lövelve át arra, valami oly felett sugott halkan annak:

— Turinka, mit mivelsz?! Nem illik a vendéget ám úgy magára hagyni! — s nagy kacagva gyorsan tovább futott újra.

Turinka engedett barátja szavának, — vissza ér tehát a kis szobába ismét, hol a főhadnagyot egymagában hagyta.

Tarkóvy s Turinka egy magukban voltak.

Egyetlen gar de' dem Turinka részére a hatalmas dolog volt, mely az íróasztal előtt elterülő fehér medve bőrön aludt, mint a bunda.

Turinka az eb mellett nyújtózó halvány crém kerevet szögletében ült le.

Tarkóvy egy széket vont magának — szinte az eb melé s azon foglalt helyet.

Turinka az alvó ebet nezte merőn szemével, s annak nyakövével játszadozott újra.

Tarkóvy pedig a hó ujaeskat nézte, mely a hatalmas dögg anyakönyvével játszik, s aztán mind a ketten halgattak, — de mélyen.

Pár percz mulott így el, siri néma csöndben, Turinka se szólott, Tarkóvy se szólott; — csupán érezte volt mind a kettő szörnyen, hogy ma oly különös, szokatlan meleg van.

Vége is Tarkóvy — egy jó öt percz mulva — olyan féjét gondolt:

— Barmi is történjek, megtöri a csöndet, annál is inkább, mert olyan féjét érzett, hogy az attilája perczről-perczre inkább oly erősen szűkül, hogy ha soka nem szól, — még biz' lepereg az aranyos gomb arról.

Igazított hát a kraváliján egyet s csipke kendőjével végig törölgetve homlokát

megállott s a szendergő ebet figyelő leánykát megszólította halkan:

— Turinka nagysám?!

A leánya arczat halvány pir futá be s alig hallhatóan sutlogá, hogy:

— Tessék?!

Tarkóvy most újra körül törölgette kendőjével állát s aztán az alvó dögg szép fejét kezével végigsimogatva:

— Dögg ez?! — kérdé ismét.

A leánya arczára még sötétebb pir folyt s most már nem is szólott, csupán a fejével intett egy igen-t a főhadnagy szavára.

Elteltt egy jó 5 percz — ismét nem szólalt meg egyikök sem addig.

Vége is Tarkóvy megint csak belátta, hogy ez őt annyira fojtogató csöndet újra meg kell törni.

Szemeit melyben most villámok cikázta újra a nagy ebet figyelő leánykára szegezte merőn s aztán szenvedélytől remegő lágy hangon szólott a leányhoz.

— Szeretném ha az enyém volna.

Turinka szemét most fölkapta az ebről s a tiszte szegezte, aztán még mélyebben hajolva az ebhez vastag nyakat annak gyöngyden átfogta.

— Ez az eb az enyém! — szólott féltőn — aztán — és én nem akarok ez ebtől megválni soha!! soha!! soha!!!

Tarkóvy szeméből láng csapott elő a Turinka szavára, valami emészto szenvedélynek lángja s az aztán megkapta az eb nyakához tapadt, apró hó kezeceket s remegő kezzel azt megszorítva lágyan, inkább sutlogóan, mint hangosan ejtve, csupán annyit mondott:

— Annál inkább szeretném, ha az enyém volna.

Benyílt az ajtó s a kis barna bakfis hozta mosolyogva — egy tálcán a snapshot.

Turinka már akkor az idő járásról meg a nagy melegről, mit mind az idej termés érez majd, — beszélt Tarkóvyval, hanem a beszédén volt valami olyan izgatott zavartság, meg viselkedése volt egy kissé különös, a amiből kitetszett, hogy ez a tárgy, miről ő beszélget mostan, egészen más tárgy ám mint az, amiről és addig folytatott szót mg az ajtó nyíltott.

Igen a zavart, a mit a kis barna bakfis egész váratlan jött beépése keltett, — nem volt képes bizony Turinka elrejtteni de még Tarkóvy sem.

Szentgródy Maresa is észrevette volt azt, hanem azért úgy tett, mintha éppenséggel mit sem vett volna észre.

(Folyt. köv.)

Nyílt-tér.

Természetes

Parádi Arsen

és vastartalmú könnyen emészthető
Gyógyforrás Specificum.

Legelőkelőbb orvosi szaktekintélyek által rendelve: **sápkór, vérszegénység, női betegségek, ideg- és bőrbajoknál,** valamint **görvélykóros** esetekben.

Grof Károlyi Mihály,

uradalmi felügyelője Parád.

Ismerető füzeteket ingyen és bérmentve küld a

Főraktár: **Édeskuty L.,** Budapest

cs. és kir. udvari szállító

V., Erzsébet-tér 8. sz.

Kapható minden gyógyszertárban é megbí-
ható fizes: kereskedésben.

Bámulatos olcsó árak!
Ifj. Kovács S.

cézgnél

Kossuth-utca 1-ső tkpéztár épület.

5000 pár
 női, férfi és gyermek
 czipő

1 frttól kezdve.

Azonkívül

női és férfi

divat cikkek

alkalmi vétel folytán

mesés olcsó árban

beszerezhetők a

fenti cézgnél.

Gyékények

kocsikra, kubikó-oknak vagy bármely
 használatra nagy mennyiségben is meg
 rendelhetők az eredeti árban **Lázár**
Gyula néptanító, a gyékényszövő nap-
 számosok társaságának ügyvezetőjénél
Nádudvaron.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben

mindenfélé

Ügyvédi, bírósági és végrehajtói

NYOMTATVÁNYOK

következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 iv	Árverési jegyzőkönyv	70 kr
100	201 pld Árverési hirdetmény	70 "
100	200 " Rendelvény	70 "
100	Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100	Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100	200 pld Nem szorgalmazás	70 "
100	400 " Kézbistési iv	70 "
100	200 " Igény felhívás	70 "
100	Végrehajtási jegyzőkönyv	70 "
100	200 pld Értesítvény használatáról	70 "
100	200 " Értesítvény	70 "

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben a főpostával szemben

Megbízható vető magvakat

ajánlunk

a legjutányosabb árak mellett

Deutsch Albert és Fia

Hatvan-utca 1096.

Lóhere és Luczerna magvakat tisztítani
 és arankamentesíteni felvállalunk.

Homoki szőlőtelepítőknél igen fontos.

A czég 16 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok
 Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Nemet-
 ország részére. Nemesfa-állománya ezúttal 700,000 drb; vadoncz-állománya 10 millió. A czég
 éventé 4500-5000 rendelének küll szállítványokat. A gyümölcstá iskola teljesen homoktalajon
 a főként a homoki szőlőtelepítőknél kiveses háza azért, mert
 van a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagon, kövecses talajban,
 nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban erőd meg és fejlődik, mint
 az, mely agyagos iszaplerakodású vagy tulságosan kövérített talajban állítatik elő. A gyümölcs-
 fajok boldogult Bereczki Máté mezőkövesházi hírneves telepéről valók. Ugy magasdereku,
 valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszi barack, kajszin-barack,
 cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből. Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles,
 igen szép csemeték darabja, azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4-5 éves igen erős kor-
 más soriak darabja 45-50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik.
 Fentirt gyümölcsfajokból tábla-ültetés folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csemeték is
 kaphatók, erősség szerint 2-5-7-10-15 krtól, melyek gazdag gyökérszövetűek fogva főként
 nagyban telepítés ekhez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadonczai
 is bármily számban és erősségben. Megrendelhetők a fentirt cézgnél. A gazdag gyökérszövetű vadon-
 czok 1000, azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15%
 engedmény. — Levélczim:

Unghváry László gyümölcsfa-iskolája **Czepléden.**

Tessék árjegyzéket kérni!!